

Sygn. akt II KK 234/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Andrzej Ryński

Protokolant Ewa Oziębła

w sprawie **K. J.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 kpk, bez udziału stron
na posiedzeniu w dniu 27 września 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich
od wyroku Sądu Rejonowego w O.

z dnia 9 listopada 2012 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w całości w stosunku do K.
J. i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej oskarżył K. J. i dwie inne ustalone osoby o przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. polegające na tym, że w okresie od 10 sierpnia

2011 r. do 25 sierpnia 2011 r. w O., działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali kradzieży torby z pieniędzmi w kwocie 45.000 złotych na szkodę J. K. Jednocześnie Prokurator na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. złożył wniosek o wydanie wobec trójki współoskarżonych wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie uzgodnionych z nimi kar.

Na posiedzeniu w dniu 9 listopada 2012 r., Sąd Rejonowy w O. uwzględnił wniosek Prokuratora i wyrokiem z tego samego dnia uznał K. J. za winnego występkowi z art. 278 § 1 k.k. Za to przestępstwo wymierzył oskarżonemu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 2 k.k. i art. 73 § 2 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata, oddając oskarżonego pod dozór kuratora, a na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył wobec niego karę grzywny w liczbie 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej w kwocie 20 złotych. Ponadto, na podstawie art. 46 § 1 k.k., Sąd tytułem częściowego naprawienia szkody zasądził solidarnie od K. J. i dwóch pozostałych współoskarżonych na rzecz pokrzywdzonego kwotę 35.000 złotych.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w stosunku do oskarżonego J. w dniu 17 listopada 2012 r.

Kasację od tego wyroku wniósł na korzyść skazanego Rzecznik Praw Obywatelskich.

Na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił wyrokowi rażące naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 133 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k. poprzez uznanie, że wezwanie oskarżonego K. J. na posiedzenie w dniu 9 listopada 2012 r., w przedmiocie wniosku prokuratora, złożonego w trybie art. 335 k.p.k., o wydanie wyroku skazującego, zostało prawidłowo mu doręczone. Tymczasem wezwanie to zostało wysłane na adres inny niż podany przez oskarżonego. To uchybienie miało istotny wpływ na treść wyroku, albowiem stanowiło podstawę do przeprowadzenia przedmiotowego posiedzenia pomimo nieobecności oskarżonego, a w konsekwencji doprowadziło do naruszenia przysługującego mu prawa do obrony.

W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie w stosunku do K. J. zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w O. oraz przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k. i należało uwzględnić ją w całości. Zaskarżony przedmiotową kasacją wyrok Sądu Rejonowego w O. zapadł z rażącym naruszeniem wskazanych przepisów postępowania, co z kolei miało wpływ na treść orzeczenia.

Analiza akt przedmiotowej sprawy jednoznacznie wskazuje, że oskarżony K. J. w toku całego postępowania, zwłaszcza w trakcie przesłuchania w charakterze podejrzanego, podawał jako miejsce zamieszkania (dłuższego pobytu), następujący adres – O., ul. Ż. 4/61, zaś jako miejsce zameldowania na pobyt stały wskazał O., ul. Ż. 11A/6 (karta: 23, 59, 61). Obydwa te adresy ujęto również w akcie oskarżenia (k. 125v).

Zarządzeniem z dnia 11 października 2012 r. skierowano sprawę na posiedzenie w przedmiocie rozpoznania wniosku Prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k., a jego termin wyznaczono na dzień 9 listopada 2012 r. W zarządzeniu tym polecono m.in. zawiadomić oskarżonego o jego terminie oraz przesłać odpis aktu oskarżenia wraz z wnioskiem o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy, przy czym właściwie wskazano, iż przesyłkę należy skierować na adres wskazany w akcie oskarżenia (k. 152). Tymczasem, zapewne przez pomyłkę, przedmiotową korespondencję przesłano oskarżonemu K. J. na adres – O., ul. Ż. 6/61 (k.158). Nie ulega wątpliwości, że oskarżony nigdy takiego adresu nie wskazywał. Poczta zwróciła powyższą przesyłkę po dwukrotnym awizowaniu jako nieodebraną w terminie.

Jak wynika z protokołu posiedzenia Sądu z dnia 9 listopada 2012 r., oskarżony J. nie stawiał się na to posiedzenie. Sąd wówczas uznał wezwanie za doręczone prawidłowo w trybie art. 133 k.p.k., kontynuował posiedzenie, a więc odebrał stanowiska obecnych stron w kwestii wniosku prokuratora, a następnie wydał wyrok oraz pouczył strony o sposobie i trybie jego zaskarżenia (k.160 - 162).

Nie ulega wątpliwości, że skoro zawiadomienie o terminie posiedzenia przesłano pod błędny adres zamieszkania oskarżonego, to oskarżony J. nie miał możliwości zapoznania się z treścią przesyłki, nie znał terminu posiedzenia i nie miał możliwości uczestniczenia w tym posiedzeniu. W realiach niniejszej sprawy

uznanie przez Sąd doręczenia przedmiotowego zawiadomienia za prawidłowe stanowiło rażące naruszenie przepisu art. 133 k.p.k. regulującego kwestię zastępczego doręczenia.

Zgodnie z art. 343 § 5 k.p.k. w zw. z art. 339 § 1 pkt 3 i § 5 k.p.k. oskarżony ma prawo wziąć udział w posiedzeniu, którego przedmiotem rozpoznania jest wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 k.p.k. Jednak aby oskarżony mógł z tego prawa skorzystać, musi być należycie powiadomiony o jego terminie.

A zatem Sąd może wydać w tym trybie wyrok pod nieobecność oskarżonego tylko wówczas, gdy oskarżony prawidłowo zawiadomiony o terminie nie stawi się. Ten wymóg należytego powiadomienia o terminie rozprawy, czy też posiedzenia, jest tylko wówczas zrealizowany, gdy zawiadomienia dokonano z pełnym respektowaniem przepisów rozdziału 15 Kodeksu postępowania karnego, określających warunki uznania skuteczności tej czynności procesowej. Oczywisty jest więc fakt, że pisma, a więc i w szczególności zawiadomienia o terminie rozprawy, bądź posiedzenia, mogą być uznane za doręczone w trybie art. 133 k.p.k. lub art. 139 § 1 k.p.k. tylko wówczas, gdy rzeczywiście zostały wysłane pod wskazany przez stronę, w tym przypadku oskarżonego, adres (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2008 r., III KK 107/08, Lex Nr 465876).

Nie ulega też wątpliwości, że brak prawidłowego zawiadomienia oskarżonego o terminie posiedzenia naruszało w sposób rażący także jego prawo do obrony (art. 6 k.p.k.). Oskarżony miał prawo zmienić swoje stanowisko procesowe, cofnąć wyrażoną wcześniej zgodę i zaproponować na posiedzeniu inne warunki skazania, niż uzgodnione z prokuratorem lub zażądać przeprowadzenia rozprawy na zasadach ogólnych. Aby jednak było to możliwe, musiał mieć realną możliwość skorzystania z tych uprawnień, chociażby w postaci otrzymania informacji o terminie posiedzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2010 r., II KK 125/10, Lex Nr 590211).

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

